

Izza tujih odrov.

»Ariadna na Naxu«, nova opera v enem dejanju Riharda Straussa, je bila prvič uprizorjena dne 25. oktobra t. l. v Kralj. Dvornem Gledišču v Stuttgartu. Kritika se je izrekla o tem novem Straussovem delu zelo protislovno. Ta vtisk se pa dobi po čitanju raznih ocen, da zaostaja Ariadna v obče in posebno gledé dramatičnega efekta za prejšnjimi deli Straussovimi. 3. zvezek revije »Neue Musik Zeitung« (Stuttgart-Leipzig) prinaša v glasbeni prilogi menuet v priredbi za klavir, ki je pač zelo mična stvarica. V istem zvezku nahajamo med drugim tudi obširnejši članek o tej operi z notnimi primerami iz peresa Osvalda Kühna (urednika omenjenega lista), dalje o režiji tega dela od Hansa Wienanda ter govor, ki ga je držal Maks Steinitzer pri matineji v Stuttgartskem dvornem gledišču o temi: »Rihard Strauss kot osebnost«. 4 scenične slike prvotne predstave so pridejane besedilu.

Zajčevo novo opero »Prvi grijeh« bodo v proslavo skladateljeve 80letnice uprizorili v sezoni 1912/13 v zagrebškem Narodnem Gledišču.

Franca Schrekerja triaktna opera »Der ferne Klang« je imela pri prvotni predstavi dne 18. avgusta t. l. v Frankfurtu izreden uspeh, tako v dramatičnem kakor tudi v muzikalnem oziru. Schreker je šele 34 let star in deluje kot profesor na C. kr. Akademiji za glasbo in upodabljačo umetnost in kot dirigent Filharmonskega Zbora na Dunaju. Klavirski izvleček s tekstom je izšel v univerzalni ediciji (Dunaj-Lipsko) pod številko U. E. 3096 in stane K 24.—.

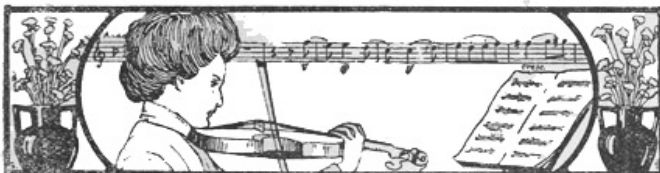
Rihard Strauss komponira sedaj balet, ki ga je spesnil Hugo pl. Hoffmannsthal. Delo je določeno samo za ruske plešalce; po skladateljevi želji naj noben drug balet ne pleše tega dela.

Operni pevec Burrian je vstopil s 1. septembrom t. l. v zvezo Dvorne Operé na Dunaju. Istotam je pel Baklanov Mefista, Jaga in Rigoletta, tudi Caruso je gostoval. V kratkem bodo predstavili Tannhäuserja v pariški obdlatvi.

Prva operna predstava v jeziku esperanto se je vršila ob 8. kongresu pristašev tega svetovnega jezika v Krakovu. Varšavski esperantist Grabowski je bil prevedel Moniuszkovo opero »Halko« na esperanščino. Esperanto se je po poročilih kaj lepo prilagodil glasbi.

»Dunja«, ruska vaška komedija v 2 dejanjih, ki jo je uglasbil Ivan Knorr, se je predstavila v operi v Frankfurtu o. M.

F. S. Vilhar piše, kakor poročajo hrvaški listi, novo hrvaško opero pod naslovom »Lopudska sirotica«. Libreto je baje napisal dr. M. Ogrizović po odlomku Preradovičeve pesmi: »Lopudska sirotica« in istoimenski noveli Kerubina Šegoviča (?!). Opera bo baje gotova do prihodnje spomladi in se bo pela že prihodnje jesen na zagrebškem deželnem gledišču.

Odmevi iz koncertne dvorane.

Na slavnostnem koncertu evharističnega kongresa na Dunaju so pod vodstvom kapelnika Niliusa dva nova oratorija: Dona A. M. Klafskega: »Rosa mystica« za solo, zbor

in orgle in P. Hartmanna »Poslednja večerja«. Oba skladatelja in vsi sodelujoči so želi burno odobravanje. Glasbena kritika se drži napram obema deloma bolj rezervirano.

E. W. Korngolda, 15 letnega komponista najnovejše delo »Schauspiel-Ouverture« za orkester se bo igralo tekom te sezone v nad sto mestih. Na Dunaju je imelo pod Weingartnerjevimi vodstvom odlični uspeh.

Weingartnerjev novi violinski koncert op. 52. je sviral prvokrat Friderik Kreister na Dunaju pod skladateljevim vodstvom dne 28. okt. t. l. Prednašba je našla navdušene poslušalce. Izdaja za gosli in klavir je ravnokar izšla v založbi Breitkopf & Härtel v Lipskem in stane Mk. 6.—.

S knjižne mize in iz glasbene mape.

Iz pred kratkim izišlega letnega poročila Akademije za glasbo in upodabljačo umetnost na Dunaju, ki ga uvaja spis prof. F. Haböcka o razvijalnih fazah človeškega glasu, posnemamo, da je poučevalo razun ravnatelja Viljema Boppa 64 rednih, 20 stranskih in 10 pomožnih učiteljev. Vsega skupaj se je učilo v preteklem letu 933 učencev na omenjenem zavodu.

Berliner Börsen-Courier z dne 24. avgusta 1910 prinaša članek Al. Z. Birnbauma »Der ungekrönte König von Polen« o Janu Paderewskem, njega ljubezni do poljske domovine in njegovem skladateljevanju.

Revija »Der Merker« je izdala v III. letniku zvezek, ki se bavi izključno z Brahmsom. Pisatelj Richard Specht preiskuje v svojem članku »Zum Brahms-Problem« (III/2/41 sl.) vzroke, zakaj je postal Brahms že par let po smrti »klasik«, in zakaj se ni podal med takrat razvijajočo se moderno. Kako je prišlo, da velja Brahms danes že za klasika, v nasprotju n. pr. z Wagnerjem, Wolfom ali Brucknerjem, utemeljuje pisatelj s »problemom distance«.

»Věstník pěvecký a hudební« (glasilo »Osredne Jednote čeških pevskih društev«, Praga) prinaša v 8. številki XVI. letnika slike poslopij, v katerih je stanovalo praško pevsko društvo »Hlahol«. Zelo lepo se reprezentira novi »Hlaholský dům« na Riegrovem nabrežju. V kratki notici se časnik v isti številki spominja Ivana pl. Zajca, o katerem trdi med drugim, da mu je bil oče Čeh in vojaški kapelnik na Reki, kjer se je Zajc porodil; kratki nekrolog je posvečen Fr. S. Kuhaču. V 9. številki se nahaja slika odbora društva »Hlahol«. V 8. snopiču tekočega (XVII.) letnika nahajamo odlomek zahvale Pevskega Društva »Hajdrih« na Proseku za osebno in drugo udeležbo pri 25letnici njegovi. List pravi končno: »Rádi tlumočíme tuto dík bratrského slov. spolku a přejeme mu zdar nejlepší v další činnosti jeho!« V. p. a hudební izdaja »Ustřední Jednota zpěváckých spolků československých« kot svoje glasilo.

O »Sakramentu oltarja in glasbeni umetnosti« je objavil dr. Jožef Mantuan v »Festschrift, gewidmet dem XXIII. Eucharistischen Kongresse in Wien 1912« (herausgegeben vom Chefredakteur Dr. Friedrich Funder) razpravo, ki se peča z najstarejšimi dotičnimi skladbami, med njimi tudi z znano »Pange lingua«, katero je spesnil sv. Tomaž Akvinski, o kateri se pa ne ve, ali je isti tudi zložil napev. Najstarejši izvod te pesmi s koralnimi notami hrani zdaj centralno semenišče v Gorici. Kar se tiče Slovencev, imamo prve početke evharistične poezije in glasbe v narodnih pesmih, sicer pa ni bilo stanje našega evh. pesništva nič kaj sijajno. Za časa protireformacije je nastal med drugimi napev »Čast inu hvalo mi vsi Bogu dajmo inu se tiga troštajmo: Ker nam je Jezus zdaj dal jesti, piti, svoje telu ter kri vžiti! Kyrie eleison!«.